

Asia: VN/34178/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta luonnollisten henkilöiden omaisuuden arvonnousutulon johdosta määrättävän veron käyttöönottamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

KPMG OY AB

Kaj Grüssner

Partner

Head of Family Office and Private Clients

+358 20 760 3374

kaj.grussner@kpmg.fi

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta luonnollisten henkilöiden omaisuuden arvonnousutulon johdosta määrättävän veron käyttöönottamiseksi

LAUSUNTO

Johdanto

Toteamme, että valtiovarainministeriön valmisteleman luonnoksen soveltamisala arvonnousuveroksi on erittäin laaja, kattaen käytännössä kaikki sijoitusvarallisuudeksi luokiteltavissa olevat omaisuuserät. Henkilön suoraan omistamat kiinteistöt, kiinteistöyhtymän osuudet ja kiinteistöyhtiön osakkeet eivät ole arvonnousuveron piirissä, koska Suomella on joka tapauksessa verotusoikeus niihin liittyviin luovutusvoittoihin.

Ennakoitavuutta ja selkeyttä on laajasti pidetty verotuksen tärkeimpinä periaatteina. Esimerkiksi yritystoimintaa koskeva verotus on useimmiten hallinnoitavissa, jos se on ennakoitavissa. Jos yrittäjä ja/tai yhtiön johto tietävät, millaisiin veroseuraamuksiin tietyt toimenpiteet johtavat, he voivat varautua niihin ja toimia sen mukaisesti. Ennakoitavuus on keskeistä myös luonnollisten henkilöiden verotuksessa, mutta yksityishenkilöiden verotussäännöt ovat pääsääntöisesti yksinkertaisempia kuin yhteisöjen. Koska yritysten omistajat/tosiolliset edunsaajat ovat useimmiten luonnollisia henkilöitä, kuten tietysti myös yhtiöiden työntekijät, voi myös henkilöverotukseen liittyvillä säännöksillä olla merkittävä vaikutus myös yritystoiminnan harjoittamiseen.

Verotuksen ennustettavuus muodostuu ongelmaksi silloin, kun lain soveltaja joutuu arvailemaan, millaisiin veroseuraamuksiin mikäkin toimenpide voi johtaa. Ehdotetussa arvonnousutuloverossa on huomattava määrä epäselviä ja epävarmoja kohtia, jotka tekevät arvonnousutuloveron vaikutukset luonnollisiin henkilöihin ja sitä kautta yrityksiin vaikeiksi ennakoida.

Mm. seuraaviin asioihin liittyy merkittävää epävarmuutta:

1. Miten arvonnousutuloveron muuttopäivä määritetään
2. Miten listaamattomien yhtiöiden käyvät arvot lasketaan
3. Miten Suomeen muuttaneiden, ulkomailla ansaittua/kertynyttä varallisuutta kohdellaan arvonnousutuloverotuksessa
4. Arvonnousutuloveron suhde perintö- ja lahjaverolakiin, etenkin tämän lain sukupolvenhuojennussääntöihin
5. Miten ehdotetun vakuusjärjestelmän on tarkoitus toimia käytännössä

Lausunrossamme käymme läpi näihin kohtiin liittyvää epävarmuutta. Lopussa esitämme kannanottomme HE-luonnokseen ja siinä esitettyyn arvonnousutuloveroon.

Lisäksi koemme erittäin haastavaksi ehdotetun lain voimaantulon aikataulun. Kyse on Suomelle täysin uuden tyyppisestä verosta, joka ei sovellu tuloverojärjestelmämme systematiikkaan. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on huomioitu se, että muutos vaatisi merkittäviä muutoksia

Verohallinnon järjestelmiin. Näkemyksemme mukaan lainmuutokselle ehdotettu voimaantulon aikataulu ei ole realistinen.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on suuri määrä avoimia kotia, joihin tulisi ottaa kantaa mahdollisessa jatkovalmistelussa. Jotta näihin kysymyksiin kyettäisiin vastaamaan tavalla, joka loisi selkeän uuden lainsäädännön, valmistelulle tulisi varata huomattavasti suunniteltua pidempi aika.

Ongelmakohtat

Muuttopäivä

Luonnoksen mukaan omaisuuden arvonnousutulo on veronalaista pääomatuloa, jos luonnollinen henkilö Suomen lainsäädännön tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan siirtyy asuvaksi muualla kuin Suomessa.

Todellinen fyysinen muuttopäivä ei välttämättä ole sama hetki kuin se hetki, jolloin luonnollinen henkilö tulee rajoitetusti verovelvolliseksi tai kun hänen verosopimuksen mukainen asuinvaltio siirtyy toiseen valtioon. Arvonnousuverosäännöksissä ei siis ole omaa ”muuttopäivää”, vaan muuttopäivä määritetään yleisten normien ja käytäntöjen mukaisesti. Tämä luo ainakin kolme ongelmaa.

Verovelvollinen ei voi etukäteen tietää, minkä päivän arvon mukaan arvonnousutulo tulisi laskea. Lienee selvää, että sananmuodon perusteella muuttopäivänä ei ainakaan pidetä henkilön fyysistä muuttopäivää, varsinkaan silloin, kun Suomeen jää olennaisia siteitä. Näissä tilanteissa yleinen verovelvollisuus säilyy Suomen kansalaisen osalta muuton jälkeenkin muuttovuotta seuraavat kolme vuotta. Verovelvollinen voi katkaista yleisen verovelvollisuuden aikaisemmin, mikäli hän osoittaa, ettei hänellä ole olennaisia siteitä Suomeen. Siirtymä rajoitetusti verovelvolliseksi tapahtuu yleensä olennaisten siteiden katkeamista seuraavan verovuoden alussa, tai viimeistään neljännen vuoden alusta, eli 1.1 tilanteen mukaan. Herää kysymys, että jos toinen vanhempi muuttaa ulkomaille ensin ja muu perhe vasta yksi tai kaksi vuotta sen jälkeen, katsotaanko tällöin perheen muuttovuoden seuraavan vuoden ensimmäinen päivä arvonnousutulon muuttopäiväksi, jolloin arvonnousutulon laskenta perustuisi perheen muuttovuoden viimeisen päivän käypiin arvoihin – eikä henkilön todellisen fyysisen muuttopäivän arvon mukaan? Arvonnousu henkilön fyysisen muuton jälkeen on syntynyt hänen ollessaan ulkomailta, eikä Suomessa, joten tässä tapauksessa Suomi vaatisi verotusoikeutta arvonnousuun, joka ei ole edes syntynyt Suomessa.

Tämä johtaisi myös siihen, että henkilö voisi käytännössä olla jopa 11 vuotta (tai enemmänkin) Suomen verotuksen piirissä. Henkilö on ensin yleisesti verovelvollinen muuttovuoden (1 vuosi) + 3

seuraavaa vuotta ns. kolmen vuoden säännön mukaan, ja sen jälkeen kahdeksan vuotta arvonnousutuloveron piirissä. KPMG Oy Ab:n tiedossa ei ole, että missään toisessa Euroopan valtiossa olisi yhtä pitkä laajennettu yleinen verovelvollisuus ulkomaille muuton jälkeen. Henkilö ei esimerkiksi pystyisi 11 vuoden aikana lahjoittamaan arvonnousuveron alaista omaisuutta lapsilleen, hyväntekeväisyysjärjestöille, valtiolle tai kenellekään muulle, ilman että luovutus katsottaisiin arvonnousuveron alaiseksi luovutukseksi.

Perustuslain näkökulmasta arvioituna kaikista huolestuttavinta on, että lain nykyinen muuttoajankohta johtaa käytännössä taannehtivaan verotukseen esim. silloin, kun henkilö on muuttanut pois Suomesta vuonna 2022 tai aikaisemmin, mutta on vielä 2023 yleisesti verovelvollinen Suomessa kolmen vuoden säännön mukaan. Suomen kansalainen on yleisesti verovelvollinen Suomessa muuttovuoden ja seuraavat kolme verovuotta. Jos henkilön puoliso jää Suomeen, hän asuu verosopimuksen artiklan 4 mukaan Suomessa. Lisäksi, jos hän muuttaa verosopimuksettomaan valtioon, hän ei myöskään voi saada verosopimuksen mukaista asumista toiseen valtioon. Osa valtioista ei edes myönnä asuinvaltiotodistuksia verosopimuksen perusteella. Nämä henkilöt asuvat siten edelleen Suomessa arvonnousuverolain tarkoittamassa mielessä, vaikka he olisivat todellisuudessa fyysisesti muuttaneet pois Suomesta ennen arvonnousuveron voimaantuloa. Laki soveltuisi käytännössä takautuvasti huomattavana määrään ihmisiä, jotka ovat muuttaneet pois Suomesta ennen arvonnousuveron voimaantuloa, mutta saavat rajoitetun verovelvollisuuden vasta lain voimaantulon jälkeen. Suomesta muuttaa vuosittain noin 12 000–23 000 henkilöä ulkomaille, moni heistä ei ole tietoinen tästä laista, saati sen takautuvuudesta. Lain soveltaminen heihin olisi perustuslain vastaista taannehtivaa lain soveltamista.

Listaamattomien yhtiöiden käyvän arvon määrittäminen

Luonnoksessa ei ole erillistä ohjetta listaamattomien yhtiöiden arvonmäärittämisestä, vaan viitataan yleiseen käytäntöön. Vertailukauppojen puuttuessa Verohallinto on pitänyt sukupolvenvaihdosohjeessa mainittua arvonmäärittämismenetelmää ensisijaisena arvonmäärittämismenetelmänä. Muita arvonmäärittämismenetelmiä on myös hyväksytty.

Juuri listaamattomien yhtiöiden arvonmäärittäminen on tunnetusti vaikeaa, jonka vuoksi se johtaa usein veroriitoihin. Osakkeiden arvonmäärittämislausuntojen hankkiminen on kallista verovelvolliselle, eikä arvonmäärittäminen sido Verohallintoa. Koska arvonnousutuloveroon liittyy erillinen ilmoitusvelvollisuus, erilliset sanktiot tämän ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä sekä mahdollinen vakuusvaatimus, ei ole kestävä, että arvonnousutuloveron määrään voidaan joutua (ja todennäköisesti joutuisikin) vuosia kestävään muutoksenhakuprosessiin. Verotuksen ennustettavuuden takaamiseksi olisi syytä määrätä selkeä enimmäisarvo listaamattomien yhtiöiden osakkeille. Luonnollinen enimmäisarvo olisi yhtiön osakkeen matemaattinen arvo tai vastaava arvo ulkomaisen listaamattoman yhtiön osakkeille. Matemaattinen arvo on hyväksytty arvoksi esim. henkilöstöanneissa, joten vastaava, lakiin kirjattu arvo on jo käytössä. Matemaattisen arvon käyttäminen olisi hallinnollisesti tehokas Verohallinnolle, ja kustannustehokas verovelvolliselle.

Suomeen muuttaneiden varallisuus

Luonnoksessa ei ole käsitelty tarkemmin, miten ulkomailla ansaittua varallisuutta kohdellaan arvonnousutuloveron näkökulmasta. Luonnoksen ”hengen” mukaan vain Suomessa ansaittu varallisuus tai Suomen oleskelun aikana tapahtunut arvonnousu tulisi olla arvonnousutuloveron piirissä, mutta luonnoksen sananmuoto ei rajoita veron perustetta tähän. Sananmuodon mukaan kaikki ulkomailla ansaittu varallisuus olisi täysmääräisesti Suomen arvonnousutuloveron piirissä. Jos Suomen kansalainen, joka on nuorena muuttanut Yhdysvaltoihin ja siellä ansainnut merkittävän varallisuuden, muuttaa takaisin Suomeen ja asuu täällä neljä vuotta, koko Yhdysvalloissa ansaittu varallisuus on arvonnousutuloveron piirissä. Jos hän muuttaa takaisin Yhdysvaltoihin (tai minne tahansa muuhun maahan), hän voi joutua maksamaan veroa Suomeen sellaisen varallisuuden luovutuksesta, jolla ei ole kosketuspintaa Suomeen. Ainoa poikkeus tästä säännöstä olisivat ne tilanteet, missä henkilö on ollut arvonnousuveron piirissä siinä valtiossa, josta hän on muuttanut Suomeen. Lisäksi edellytetään, että vero on todellisuudessa maksuunpantu, ja että veron taso on enemmän kuin 3/5 Suomessa maksuunpantavasta verosta.

Lienee selvää, että tämä muodostaisi merkittävän esteen suomalaisille yhtiöille houkutella ulkomaalaisia huippuosaajia Suomeen osallistumaan yhtiön johtamiseen ja sen kautta tukea yhtiön kasvua ja kansainvälistymistä. Huippuosaajilla on usein jo kotimaassaan ansaittua varallisuutta ja jos tämä varallisuus, jolla ei olisi yhteyttä Suomeen, joutuu Suomen arvonnousutuloveron piiriin täysmääräisesti, niin se luonnollisesti vaikuttaa kielteisesti heidän halukkuuteensa tulla Suomeen. Exit-verosta tulisi näissä tapauksissa Entry-vero. Vastaavasti arvonnousutulovero voi muodostaa merkittävän esteen suomalaisen yhtiön suomalaisille perustajille/avainhenkilöille lähteä ulkomaille johtamaan yhtiön toimintaa siellä. Suunniteltu sääntely rajoittaisi henkilöiden vapaata liikkuvuutta, joka Suomen perustuslain ja kansainvälisten ihmisoikeussopimuksen mukainen fundamentaali oikeus.

Luonnoksessa esitellyn kansainvälisen vertailuaineiston perusteella on selvää, että Suomen asettama 4/10 vuotta tuo Suomessa työskentelevät asiantuntijat arvonnousutuloveron piiriin huomattavasti herkemmin, kun vastaavissa tilanteissa muissa maissa. Käytännössä jo hieman yli neljän vuoden mittainen työkierto Suomessa, johtaisi työkiertoon suhteutettuna yli tuplaan, eli kahdeksan vuoden mittaiseen raportointivelvoitteeseen sekä monessa tapauksessa velvollisuuteen asettaa verohallinnon määrittelemä vakuus.

Arvonnousuveroa on perusteltu sillä, että se olisi vero, joka kohdistuu Suomessa syntyvään arvonnousuun. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pitäisi myöntää kaikille ulkomailta tulille henkilöille lähtöarvo (step-up), joka vastaa varallisuuden käypää arvoa sillä hetkellä, kun henkilö muuttaa Suomeen. Vastaavasti Suomi ei saisi ottaa huomioon minkäänlaista arvonnousua fyysisen muuttopäivän jälkeen.

Step-up-säännön puuttuminen yhdistettynä siihen, että jo neljän vuoden oleskelu 10 vuoden aikana laukaisee arvonnousuveron, uusi lainsäädäntö heikentäisi merkittävästi suomalaisten yhtiöiden mahdollisuuden rekrytoida osaamista ulkomailta.

Arvonnousvero perintö- ja lahjaverolaki ja sukupolvenvaihdokset

Ehdotettu arvonnousuvero hankaloittasi merkittävästi yhtiöiden sukupolvenvaihdosten toteuttamista, ellei luovuttaja olisi omistanut sukupolvenvaihdoksen kohteena olevia osakkeita vähintään kymmenen vuotta ja ellei saaja on luovuttajan rintaperillinen tai sisarus.

Muissa tapauksissa luovuttaja joutuisi maksamaan arvonnousutuloveroa, vaikka hän on lahjoittanut osakkeet vastikkeetta. Eli jos ulkomaille muuttanut yrittäjä haluaa lahjoittaa sukuyhtiön osakkeita esimerkiksi sisarustensa lapsille, ystävälle tai työntekijälle, häntä verotetaan samalla tavalla, kuin hän olisi myynyt osakkeensa markkinahintaan täysin ulkopuolisille ostajalle. Myös tilanteissa, jossa saajat ovat luovuttajan rintaperillisiä, mutta sukupolvenvaihdos toteutetaan yhteislahjana ja kukin saajan osuus on alle kymmenen prosenttia yhtiön osakkeista, joutuu luovuttaja arvonnousutuloveron piiriin.

Luovutuksensaajat joutuisivat maksamaan lahjaveroa arvonnousutuloverosta huolimatta, eli sama omaisuus verotettaisiin kahteen kertaan. Myös lahjoitukset hyväntekeväisyyteen johtaisivat arvonnousutuloveron realisoimiseen. Herää kysymys, onko valtiolla valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan rajaton oikeus verottaa Suomen kansalaisia ja Suomessa yleisesti verovelvollisia. Voiko valtio varainministeriön käsityksen mukaan verottaa Suomen kansalaisia merkittävästi ankarammin pelkästään sen perusteella, että ovat käyttäneet oikeutensa vapaaseen liikkuvuuteen? Käsityksemme mukaan luonnoksessa käsitellyllä verolla on perustuslain vastaisia konfiskatorisia piirteitä.

Vakuusjärjestelmä

Luonnoksen sananmuodon mukaan Verohallinto voi vaatia vakuutta, jos henkilö muuttaa EU/ETA-alueen ulkopuolisiin kolmansiin maihin. Laissa ei ole määritelty tarkemmin, minkälaista vakuuden Verohallinto voisi vaatia. Lienee selvää, että yksinkertaisin ja luotettavin vakuus Verohallinnon näkökulmasta on laskennallisen arvonnousutuloveron määrää vastaavan rahamäärän tallentaminen Verohallinnon hallinnoimalle sulkutilille.

Koska luonnos antaisi Verohallinnolle vapaat kädet päättää, miten arvonnousutuloveron vakuusjärjestelmä tulisi toimia, Verohallinto saattaisi vaatia käteisvakuuden. Tällöin vakuuden asettaminen olisi käytännössä sama kuin veron maksaminen, jolloin verovelvollisen oikeus veron lykkäämiseen jäisi toteuttamatta. Oikeusvarmuussyistä on selvää, että eduskunta ei voi delegoida tällaista rajoittamatonta harkintavaltaa Verohallinnolle.

Siirtymäaika

Luonnoksen mukaan arvonnousutuloverolle ei säädettäisi siirtymäaikaa, vaan uusi vero tulisi voimaan lähes välittömästi sen säätämisen jälkeen. Näin merkittävää muutosta henkilöverotukseen ei voida ottaa käyttöön ilman siirtymäaikaa. Sekä yksityishenkilöille, yrityksille, raportointivelvollisille

instituutioille (esim. pankit) sekä viranomaisille pitää antaa kohtuullinen aika valmistautua uuteen veroon. Verohallinnon tulisi ainakin luoda uudet veroilmoituslomakkeet ja raportointikanavat, rakentaa tietojärjestelmä arvonnousutuloveroon liittyville verotiedoille ja tehdä linjauksia ja luoda prosesseja vakuusjärjestelmälle. Ilman kohtuullista valmistautumisaikaa, arvonnousutuloveron käyttöönotto johtaisi vakaviin perusoikeusloukkauksiin.

Muita huomioita

Lakiluonnoksessa on nostettu esiin myös välillisesti omistettu omaisuus. Luonnoksessa ei kuitenkaan ole määritelty kunnolla mitä välillisellä omaisuudella tarkoitetaan. Omaisuuden luovutus tavanomaisessa holding-rakenteessa johtaisi kaksinkertaiseen verotukseen: luovutuksena suomalaisen yhtiön tasolla sekä omistajatasolla arvonnousuverolla. Uskomme, että tämä ei voi olla lainsäätäjän tarkoituksena.

Aikaisempien vuosien verotustappioita ei otettaisi huomioon laskettaessa arvonnousuveroa. Tällöin toiseen EU-valtioon muuttanutta henkilöä kohdeltaisiin EU-oikeuden vastaisesti epätasa-arvoisesti verrattuna Suomessa asuvaan henkilöön. Suomeen asumaan jäänyt henkilö saisi vastaavassa tilanteessa käyttää aikaisemmat luovutustappiot hyödykseen, kun taas toiseen valtioon siirtynyt henkilö ei saisi tätä etua.

KPMG Oy Ab:n kannanotto

Suomi on suurilta osin tytäryhtiötalous. Se, että arvonnousutulovero tai muu vastaava vero on käytössä muissa maissa, jopa Pohjoismaissa, ei sinänsä ole rationaalinen peruste säätää vastaava vero Suomeen. Monilla muilla mailla on varaa ottaa käyttöön vastaavia veroja, koska ne pystyvät siitä huolimatta houkuttelemaan osaavaa työvoimaa ja pääomaa. Suomen kilpailukyky on valitettavasti huomattavasti heikommalla tasolla.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi viitataan hallitusohjelmaan ja siinä mainittuun kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun vastaisten toimien selvittämiseen. Ehdotettu arvonnousutulovero on yksi tällainen toimi. Arvonnousutulovero tulisi siis esitysluonnoksen mukaan kohdistua nimenomaan veronkiertoon. Näin ollen arvonnousutuloveron soveltamisalan tulisi olla huomattavasti nyt esitettyä suppeampi. Esitysluonnoksen sananmuodon mukaan, arvonnousutulovero kohdistuisi pääosin tilanteisiin, jotka eivät täytä veronkierron tunnusmerkistöä.

Lausuntopyynnössä tarkoitettua lainvalmisteluhankkeesta tulisi luopua, sillä arvonnousutulovero ei sovellu Suomen tuloverojärjestelmän systematiikkaan. Jos lainsäätäjä tästä huolimatta katsoo, että

on perusteltua ottaa käyttöön arvonnousutulovero, sen soveltamisalan on oltava merkittävästi selkeämpi ja suppeampi. Ainakin seuraavat muutokset tulisi tehdä:

1. Arvonnousutuloveron muuttopäiväksi tulisi säätää fyysinen muuttopäivä, eli se päivä, jona henkilö on fyysisesti muuttanut pois Suomesta riippumatta siitä, millaiset siteet jäävät Suomeen. Tällöin olisi täysi varmuus siitä, miltä päivältä arvonnousutuloveronalaisen omaisuuden käypä arvo tulisi laskea, sekä milloin arvonnousutuloveron 1+8 vuoden voimassaoloaika alkaa, ja samalla vältetään huomattava perustuslain vastaiset taannehtivuus- tai takautuvuusongelmat. Veron voimassaoloaika tulisi myös lyhentää, esim. 1+5 vuoteen.
2. Suomeen muuttaneiden henkilöiden joutuminen arvonnousutuloveron piiriin tulisi edellyttää kymmenen vuoden yhtäjaksoista oleskelua Suomessa. Nyt ehdotettu neljä vuotta viimeisten kymmenen vuoden aikana on aivan liian lyhyt ja epäselvästi määritelty.
3. Suomeen muuttaneiden ulkomailla kertyneelle varallisuudelle tulisi asettaa lähtöarvo Suomeen muuttopäivän pohjalta siten, että ulkomailla kertynyt varallisuus ei tule arvonnousutuloveron soveltamisalan piiriin, ainoastaan Suomen oleskelun aikana tapahtunut arvonnousu. Vaihtoehtoisesti tulisi ulkomailla kertynyt varallisuus sulkea kokonaan pois arvonnousutuloverotuksesta.
4. Työperäinen muuttoliike pitäisi sulkea pois arvonnousutuloverotuksesta kokonaan. Työperäinen muutto on verraten helppo määritellä: kaikki komennukset kuuluvat automaattisesti sen piiriin, kuten kaikki tilanteet, joissa ulkomaille muuttanut henkilö jatkaa yhtiön/konsernin palveluksessa uudessa kohdemaassa.
5. Kaikki sukupolvenvaihdostilanteet tulisi sulkea pois arvonnousutuloverotuksesta. Jos perintö- ja lahjaverolain sukupolvenvaihdoshuojennuspykälät (55-57 §) soveltuvat, tulisi automaattisesti sulkea arvonnousutuloveron soveltaminen pois. Myös kaikki hyväntekeväisyyteen ja kotimaisille tai ulkomaisille yleishyödyllisille yhteisöille annetut lahjat tulisi myös sulkea pois arvonnousutuloverotuksesta. Arvonnousutuloveroa ei saisi myöskään periä lahjoituksista, jos lahjan saaja on Suomessa asuva ja lahja näin Suomen lahjaveron piirissä.
6. Vakuusjärjestelmästä tulisi luopua. Esitysluonnoksessa säädetty ilmoitusvelvollisuus ja sen laiminlyönnin seuraukset ovat riittävät. Vähintäänkin tulisi säätää selvä kieltö käteisvakuuden vaatimiselle.
7. Listaamattomien yhtiöiden arvo arvonnousutuloverossa saa olla korkeintaan niiden matemaattinen arvo (vrt. henkilöstöanneissa hyväksytyyn arvoon). Tämä poistaisi kaikki listaamattomien yhtiöihin liittyvät arvonmäärittäsongelmat.

8. Suomen tulisi sitoutua hyvittämään täysmääräisesti uuden kotimaan perimät verot arvonnousutuloverosta. Hyvitys tulisi laajentaa koskemaan myös paikallisia veroja, kuten osavaltioiden perimiä veroja, kunnallisveroja ja kaupunkiveroja. Lisäksi aikaisempien vuosien verotustappiot tulee saada laskea hyväksi. Jos uuden kotimaan perimä vero on yhtä paljon tai enemmän kuin Suomen määräämä arvonnousutulovero, Suomi ei perisi veroa lainkaan.

9. Arvonnousutuloverolle tulisi säätää vähintään kahden vuoden siirtymäaika. Jos arvonnousutulovero säädetään laiksi syksyllä 2022, sitä tulisi soveltaa aikaisintaan 1.1.2025 jälkeisiin fyysisiin muuttoihin.

10. Arvonnousutulovero kohtelisi luonnollisia henkilöitä perustuslain 6 §:n vastaisesti varallisuuden perusteella eri tavalla. Ottaen huomioon ehdotetun lain sisältämät yhdenvertaisuus- ja takautuvuusongelmat sekä syrjäntätilanteet, laki tulisi säätää perustuslain säätämisyjärjestyksessä. Oikeusvarmuussyistä kysymys lain säätämisyjärjestyksestä tulisi saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi.

Grüssner Kaj
KPMG Oy Ab - Head of Family Office & Private Clients